

Tema 2. Vi har legat under samma is

FAKTABLAD I4. Lite fakta om istider

En istid är en period i jordens historia då klimatet är kallare och stora landområden därför har blivit täckta med is. Termen kan både syfta på en nedisning (exempelvis den senaste istiden Weichsel) och på en längre tidsperiod med flera nedisningar.

Inlandsis kallar man det när hela terrängen är täckt av is och bara enstaka bergstoppar sticker upp ur isen. Till skillnad från en glaciäris bör inlandsisen sträcka sig också utanför fjällkedjorna och tillväxa oberoende av dem.

Det har inträffat flera nedisningar under jordens historia. De äldsta spåren av istider är 2,4 miljoner år gamla. Under de senaste 600 000 åren har vi haft tre istider (Elster, Saale och Weichsel) med mellanistider

som varat i ungefär 15 000 år (vi lever troligen i en mellanistid idag). Det är Weichselistiden vi i allmänhet avser då vi pratar om "istiden". Den inleddes för 115 000 år sedan och avbröts några gånger av varmare perioder (interstadialer). För 22 000 år sedan nådde isen sin största utbredning och för 10 000 år sedan hade isen nästan helt smält bort.

Stora inlandsisar omformar det befintliga landskapet och lämnar efter sig spår i form av isräfflor och sediment som avlagras i samband med framryckningen och isavsmältningen, till exempel morän och varvig glaciallera. Vi kan kanske se spår av de senaste tre istiderna i naturen, men spåren från den allra senaste istiden ser vi överallt.

Fennoskandien var i slutet av en värmeperiod för 120 000 år sedan en ö i Atlanten.

